

цивільно-трудова відносин, стимулює вдосконалення трудового потенціалу та ефективності його використання.

Література:

1. Гринькова В. М., Самійленко В. В. Ринок праці: теоретико-методологічні засади та напрямки розвитку: монографія. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2007. 280 с.
2. Завіновська Г. Т. Економіка праці: навч. посібник. Київ, 2003 р. 140 с.
3. Ринок праці на сучасному етапі економічного розвитку України : сайт URL: https://works.doklad.ru/view/8NhM_teHqR4.html.

ЗНАЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ ІННОВАЦІЙ В УМОВАХ РОЗБУДОВИ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ

Богашко О. Л., к.е.н., доцент

*Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

Знання виступають ключовим ресурсом сучасної економіки, а інноваційна діяльність стала обов'язковим атрибутом підприємництва. Цим обумовлений величезний масив наукових досліджень з інновацій і технологічного розвитку, в яких автори досліджують роль інноваційної діяльності в досягненні економічного зростання. Якщо спочатку вважалося, що загальнодоступність знань надає всім країнам рівні можливості технологічного розвитку, то теорія «перетікання знань» показала, що в деяких випадках доступ до них визначається географічною близькістю. «Закриті» (обмежено доступні) знання, володіють неявними інноваційними властивостями, створюються виключно в ході взаємодії суб'єктів інноваційної системи. Ключовим залишається питання про природу технологічного розвитку, про те, які процеси й інститути відіграють в ньому вирішальну роль.

Сучасним підходом до дослідження інноваційної діяльності та технологічного розвитку економіки є теорія національної інноваційної системи. Відповідно до неї знання виступають найважливішим економічним ресурсом і при цьому створюються і накопичуються в ході інтерактивного і кумулятивного процесів інноваційної діяльності, вбудованих в національний інституційний контекст, який визначає результати інноваційної діяльності [1].

Парадоксальним чином посилення глобалізації може поставити концепцію національної інноваційної системи під сумнів, оскільки найважливіші елементи інноваційного процесу залишаються регіональними, а не національними за своєю природою. Основна маса соціальних конвенцій, що визначають процеси пізнання і технологічного розвитку, формуються саме на національному рівні. Разом з тим все більшого значення набуває субнаціональний рівень (кластери й регіони).

Національні інститути можуть по-різному впливати на регіональні,

галузеві й технологічні інноваційні системи, до того ж не всі інститути є національними. Якщо перші важливі насамперед для великого бізнесу, то мале і середнє підприємництво критично залежить від регіональних інститутів. Всі згадані теорії (по суті, вся література по інноваційній діяльності) можуть бути використані при розробці комплексної моделі регіонального економічного розвитку на основі технологій шляхом включення їх в більш загальну модель регіонального економічного зростання [2, 3].

Системна перспектива з'явилася і в області стратегічного менеджменту, де особливої популярності набула концепція «бізнес-систем». Національна бізнес-система враховує важливі структурні та стратегічні чинники, що визначають частку створеної в рамках екосистеми вартості, на яку може розраховувати конкретна фірма в залежності від того, як вона організує свою взаємодію з іншими учасниками екосистеми. Фундаментальна відмінність між концепціями національної бізнес-системи та національної інноваційної системи полягає в фокусі аналізу: якщо перша пояснює специфіку організації діяльності та поведінки фірм в різних країнах, то друга ставить на чільне місце інноваційну діяльність і підкреслює роль обмежень на передачу технічних компетенцій.

В цілому дослідження, присвячені економічному розвитку (що відображають набір взаємозв'язаних концепцій, включаючи національну інноваційну систему і національну бізнес-систему, яка використовується з метою стратегічного менеджменту), значною мірою ігнорують роль підприємців. Мова в них, як правило, йде про «фірми» або «підприємства», тоді як інновації створюють саме підприємці, які комбінують наявні елементи знання і породжують нову вартість (продукт). Разом з тим в ході своєї діяльності (створення компанії та забезпечення її роботи) підприємці організовують робочі місця і досягають економічного зростання (результату).

Обидві теорії ігнорують той факт, що доступ до ресурсів може бути істотно обмежений здатністю до засвоєння знань, яка залежить як від індивідуальних характеристик підприємця, так і від ступеня його соціальної взаємодії.

У дослідженнях підприємницької діяльності останніх років набирає популярності концепція підприємницької екосистеми. Число робіт на цю тему помітно зросло, і навіть сам термін увійшов в моду [3]. Ця концепція сфокусована на тому, що залишається поза полем зору двох попередніх, а саме – на підприємцю. На відміну від характерного для моделі національної інноваційної системи інституційного акценту (інститути як основні ініціатори та регулятори), рушійною силою підприємницької екосистеми виступають індивіди, тоді як робота інститутів спрямована на конкретних гравців і отримані ними результати.

Найважливіша риса концепції підприємницької екосистеми полягає в тому, що вона відображає багатовимірну природу підприємництва, оскільки враховує безліч факторів і зв'язок між ними, як якісними детермінантами його продуктивності. Для вимірювання якісного аспекту підприємницької

екосистеми в національному контексті був розроблений Глобальний індекс підприємництва.

Література:

1. Богашко О. Л. Людський капітал та його роль у забезпеченні інноваційного розвитку національної економіки. *Вісник Одеського національного університету*. Серія «Економіка». Том 19. Випуск 2/2. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2014. С. 32–35.

2. Bohashko O. (2020). The «Knowledge Triangle» Is A Modern Concept for Managing the Development of Education, Science and Innovation, Proceedings of the 35th International Business Information Management Association Conference (IBIMA). 1-2 April 2020. Seville. Spain. P. 5964–5971.

3. Spigel B., Harrison R. (2018). Toward a process theory of entrepreneurial ecosystem. *Strategic Entrepreneurship Journal*. Vol. 12. № 1. P. 151–168.

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ БАНКІВСЬКИХ ІННОВАЦІЙ В УКРАЇНІ

*Вербицька В.І., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

За останні роки банкінг і платіжний ринок в Україні помітно змінилися. Майбутнє ринку прямо пов'язане з інноваціями, захистом прав споживачів, розвитком конкуренції та відносно новим постійно зростаючим трендом - FinTech. Індустрія мобільних оплат постійно вдосконалюється, і зараз за допомогою телефону можна не тільки розраховуватися, а й отримувати оплату, забувши про класичні POS-термінали. Поки технологія тільки впроваджується та розповсюджується, Payment Card Industry Security Standards Council модернізує стандарти прийому мобільних оплат, щоб зробити їх максимально зручними. Безпеку розрахунків гарантує стандарт PCI SPoS.

Дослідження і прогнози експертів показують, що вже через рік близько 10% роздрібних платежів в Європі будуть здійснюватися не банками, а PISP, AISP, TPP-провайдерами. Концепція відкритого банкінгу дасть можливість будь-якій компанії пропонувати рішення, розроблені спеціально під конкретного клієнта - і саме в тій конфігурації і з тим функціоналом, які йому будуть потрібні. Користувач зможе такі банківські програми завантажувати в Google Play або App Store. Це вже зараз стимулює колосальне зростання Фінансово-технічних стартапів. При цьому в сегменті ринку вже побачили для себе перспективу багато країн: уряди Литви та Латвії заявили, що створюють спеціалізовані технопарки (яскравий приклад такого - Вільнюський технологічний парк), в яких будуть діяти пільгові податкові умови конкретно для Фінансово-технічних стартапів. Над подібними пільгами задумалися держави та інших країн. Мальта взагалі відзначилася в цьому плані і першою створила оптимальну регуляторну базу не для тільки для інноваційних Фінтех-